

Тернопільська обласна рада

1

Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія

ім. Тараса Шевченка

Кафедра української філології та суспільних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи

М.Б. Боднар

М.Б.* Боднар

« 30 » *серпня* 2017р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

рівень вищої освіти (перший) бакалаврський

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)

освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література)

Робоча програма «**Дитяча література**» для студентів, які навчаються за спеціальністю **014 Середня освіта (Українська мова і література)**.
Кременець: 2017. 17 с.

Розробники: **Комінярська І.М., Пасічник О.В.** кандидати філологічних наук, доценти кафедри української філології та суспільних дисциплін.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри української філології та суспільних дисциплін.

Протокол № 1 від «30» серпня 2017 року.

Завідувач кафедри **О.В. Василюшин**

1. Вступ

Дитяча література є одним із найбільш дієвих засобів виховання молодого покоління, особливо в ранньому віці, коли характери, переконання, смаки тільки формуються. Це зумовлює важливе місце курсу дитячої літератури в професійній підготовці вчителів-філологів.

В основі курсу покладено такі принципи: прагнення до художньої істини, естетичної об'єктивності, дидактичної доцільності. З метою забезпечення професійної підготовки курс дитячої літератури покликаний озброїти знаннями історичного розвитку дитячої літератури, сформуванати навички критичної оцінки художніх творів, ідейно-естетичного їх аналізу.

Курс «Дитяча література» передбачає розгляд творів українського й світового письменства, які окреслюють царину літератури для дітей та юнацтва. Твори для дітей і юнацтва, природно передбачають й відповідно реалізують специфічні соціально-вікові й естетично-виховні особливості й риси, об'єктивно відбивають головні закономірності розвитку літературно-художнього процесу в цілому. Сьогодні відбувається з'ясування й переосмислення художньо-естетичних цінностей усієї нашої духовно-національної спадщини – і тут загальнолітературні тенденції не обминуть сферу літератури для дітей та юнацтва. Розглядати тільки українську дитячу літературу, не враховуючи бодай найближчого європейського оточення, не можна. Вплив останнього на українську літературу в ряді періодів нашої історії був досить значним, якщо не визначальним, а тому якісне, повноцінне засвоєння вітчизняного доробку дитячої літератури без тісного зв'язку з курсом історії зарубіжної літератури неможливе. Спираючись на знання зі вступу до літературознавства, історії української літератури, філософії, історії культури студент зможе належним чином підготуватися до зустрічі зі своїми майбутніми вихованцями.

Ключові слова: дитяча література, зарубіжна дитяча література, сучасна дитяча література, література для юнацтва, масова література, фольклор.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, професійна освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 90 год (3)	Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова та література)	Нормативна	
Змістових модулів – 3		Рік підготовки	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання – реферат або есе		2-й	
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література)	4-й	
		Лекції	
		18	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Практичні, семінарські	
		18	
		Лабораторні	

самостійної роботи студента – 2,2		
	Самостійна робота	
	54	
	Форма контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 40 % / 60 %.

для заочної форми навчання –

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є формування літературознавчої компетенції студентів; орієнтація майбутніх спеціалістів на вивчення творів українського й світового письменства, які окреслюють царину літератури для дітей; літератури, що реалізує специфічні соціально-вікові й естетично-виховні особливості та водночас об'єктивно відбиває головні закономірності розвитку літературно-художнього процесу.

Це вивчення має базуватися на твердому переконанні: дитяча література є органічною частиною літератури взагалі. У сучасних умовах об'єктивного з'ясування художньо-естетичних цінностей усієї нашої духовно-національної спадщини саме вона характеризується здатністю наближати світ дорослих і дітей, розв'язувати проблеми морально-етичного, національно-патріотичного характеру.

Програма з дитячої літератури передбачає розв'язання таких *завдань*:

- отримати цілісне уявлення про дитячу літературу як цілком самостійне історико-літературне явище, що відображає загальні тенденції розвитку вітчизняної і світової культури, літератури, педагогічної думки;
- вивчити літературну спадщину видатних українських та зарубіжних дитячих письменників;
- виробити навички аналітичного підходу до художнього тексту, що має своїм адресатом дитину шкільного віку;
- дати студентам ґрунтовні й систематичні знання з усіх змістових модулів;
- забезпечити засвоєння провідних літературознавчих понять;
- виховувати повагу до української та світової дитячої літератури;
- сформувати практичні уміння й навички літературознавчого аналізу художніх текстів.

Курс «Дитяча література» спрямований на формування у студентів таких професійних компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність самостійно розв'язувати складні спеціалізовані завдання й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й визначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в закладах освіти середньої школи.

Загальні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здібність планувати та управляти часом.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Спроможність спілкуватися рідною мовою як усно, так письмово.

- Знання предметної галузі та розуміння професії.
- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здібність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Спроможність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією.
- Уміння працювати в команді.
- Цінування і повага різноманітності та мультикультурності.

Фахові компетентності спеціальності:

- Володіти спеціальними знаннями загальних і часткових теорій літературознавства, наукових шкіл і напрямів філологічних досліджень.
- Бути обізнаними з внутрішніми та зовнішніми законами розвитку мови та літератури.
- Володіти основними поняттями, концепціями і фактами сучасної літературознавчої науки.
- Мати здатність оперативно засвоювати нові теорії, методики дослідження, що народжуються як у галузі філології, так і на межі різних гуманітарних наук.
- Вміти застосовувати на практиці теоретичні знання з лінгвістики, літературознавства, загальні та спеціальні методи філологічного дослідження.
- Здійснювати аналіз мовних та мовленнєвих об'єктів, різних типів літературознавчих текстів, зокрема й художніх творів дитячої літератури, а також помилок на різних мовних рівнях.
- Здійснювати пошук та аналітичне опрацювання нової текстової, графічної, звукової та відеоінформації.
- Оволодіння професійним рівнем науково-ділової комунікації державною мовою.
- Знання основ теорії, методів і прийомів усної та писемної комунікації.
- Уміти вести дискусію.

Програмні результати навчання

- Опанувати сучасні наукові методи досліджень, базовий фаховий вокабуляр.
- Оперувати правовими та етичними нормами, які регулюють відносини між людьми в професійних колективах; уміннями орієнтуватися в динамічних процесах, які відбуваються на ринку праці, виявляючи гнучкість набутих у процесі навчання комунікативних, лідерських умінь, а також навичок працювати в команді, самостійно й креативно приймати рішення, активно співпрацювати з працевдавцями (soft skills).
- Знати основні положення нормативно-правових актів з безпеки життєдіяльності у своїй професійній діяльності.
- Вільно володіти фундаментальними знаннями з педагогіки, мовознавства та літературознавства (основними концепціями, працями гуманітарних наук, знати їх видатних представників).
- Використовувати професійні знання, уміння й навички, досліджувати мовні та літературні явища, вирішувати практичні завдання.
- Набути умінь планування й організації навчальної діяльності учнів на заняттях, у позааудиторній роботі, коригування та прогнозування своєї навчально-виховної роботи; активізувати їх самостійну роботу й наукову творчість.
- Вміти здійснювати самоконтроль, самооцінку, саморегуляцію.
- Досконало володіти державною мовою.
- Набути вмінь працювати з комп'ютерною технікою та ефективно використовувати її для обробки матеріалів і результатів досліджень з української мови та літератури.
- Сформувати судження про використання знань, умінь, навичок із теорії і практики дослідження мовних явищ для освоєння теоретичних основ і методів сучасної педагогіки та лінгвістики, про використання професійно орієнтованих загальнотеоретичних знань з української мови та літератури.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Сучасна українська дитяча й підліткова література

Змістовий модуль № 1. ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА І УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ.

ТЕМА 1. ВСТУП

Дитяча література як невід’ємна частина всієї літератури. Проблема специфіки літератури для дітей та юнацтва (педагогічні, психологічні та соціально-вікові аспекти). Предмет, головні завдання, зміст та особливості курсу «Дитяча література». Проблеми теорії, критики та бібліографії дитячої літератури. Місце курсу «дитяча література» у професійній підготовці вчителя-філолога.

ТЕМА 2. ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА І ФОЛЬКЛОР

Усна народна творчість – важливе джерело дитячої літератури. Жанрове і змістовне багатство фольклору, засвоєного дитячою літературою. Колискові пісні. Забавлянки та примовлянки. Чукикалки. Дитячі заклички. Дитячі замовляння. Ігровий фольклор (лічилки, народні дитячі ігри, дитячі співаночки, дражнилки, мирилки, небиліці). Календарно-обрядова поезія (веснянки, купальські пісні, петрівчані пісні, жнивварські пісні, колядки та щедрівки, пісні про Маланку, народна драма, засів альні пісні). Малі фольклорні жанри (приказки, прислів’я, загадки, скоромовки, усмішки для дітей). Казки. Казка у дитячому читанні. Жанрові ознаки казки. Основні види казок. Казки народів світу. Мандрівні сюжети та персонажі. Літературна казка. Казочки. Легенди, перекази та притчі. Міфи.

Змістовий модуль № 2. ДАВНЯ ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА ТА ЛІТЕРАТУРА ХІХ-ХХ СТ.

ТЕМА 1. ЗАРОДЖЕННЯ І РОЗВИТОК ДАВНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ХІ – ХVІІІ ст.)

Початок писемної вітчизняної літератури в часи Київської Русі. Виникнення перших шкіл на Русі. Морально-дидактична і навчально-пізнавальна спрямованість перших зразків дитячої літератури. Феномен біблійних мотивів як визначальний фактор становлення літератури для дітей (Псалтир, житія святих та ін., церковна література). Перекладна та оригінальна література: біблія, апокрифи, патерики, літописи. Видатні пам’ятки Київської Русі. Найдавніші драматичні твори. Основні теми та сюжети книг, що входили до кола дитячого читання. Середньовічна белетристика. Мандрівна література.

Іларіон Київський, Володимир Мономах, Павло Русин, Себастьян Фабіан Кльонович, Симон Пекалід, Іван Вишенський, Лазар Баранович, Іван Величковський, Климентій Зиновій, Григорій Сковорода.

ТЕМА 2. НОВА ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА ХІХ СТ.

Дитяча література в період становлення нової української літератури. М.Шашкевич і перша в Україні «Читанка». О. Духнович і початок української дитячої літератури на Закарпатті. Місце і роль творів Т. Шевченка в українській дитячій літературі.

Марко Вовчок – перша письменниця, що свідомо взялася за створення дитячої літератури. Дитячі твори Л. Глібова. Дитяча тема у творчості Ю. Федьковича, С. Руданського, І. Нечуя-Левицького, І. Манжури, П. Грабовського, Я. Щоголева та ін. Дитячий світ у психологічній прозі («Люборацькі» А. Свидницького та «Морозенко» і «Хіба ревуть воли...» Панаса Мирного).

ТЕМА 3. ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА НА ЗЛАМІ ХІХ-ХХ ст.

Розквіт просвітянства. Роль родини Альчевськ в українському культурно-просвітницькому русі кінця ХІХ ст. журнал «Дзвінок» та його роль у розвитку дитячої літератури. Творчість І Франка – важлива віха в історії української дитячої літератури. Початки теорії дитячої літератури. Українська дитяча література кінця ХІХ-ХХ ст. і світовий контекст.

ТЕМА. 4 ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА ХІХ-ХХ ст. В ЄВРОПІ ТА США

Відмінності історичних умов розвитку літератури і культури Європи та України як суттєвий фактор впливу на творчі процеси на теренах дитячої літератури. Італійська дитяча література. Література для дітей в Англії. Французька дитяча література. «Нові» романи Жюль Верна. Література США: М. Бічер-Стоу, Г. Лонгфелло, Ф. Купер, Марк Твен.

Змістовий модуль № 3. СУЧАСНА ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА. ЗАРУБІЖНА ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

ТЕМА 1. ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА НОВІТНЬОГО ПЕРІОДУ (ХХ ст.)

Проекція загальнополітичних проблем на дитячу літературу. Організація випуску дитячих книжок, періодики для дітей та юнацтва. Особливості суспільного та культурного становища в Західній Україні 20-30-х рр. ХХ ст. Проблема героя-ідеалу української «радянської» літератури для дітей та юнацтва. Традиції і новаторство жанрово-тематичної палітри, художньо-естетичного наповнення дитячої прози (С.Васильченко, А Головка, і Микитенко та ін.). зародження науково-фантастичної літератури для дітей, відновлення жанрів історичної прози. Дитяча література діаспори (Наталена Королева, В.Королів-Старий, О.Ольжич та ін.).

ТЕМА 2. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА ПОВОСННИХ РОКІВ

Українська література про участь дітей та молоді у війні 1941-1945 рр. демократизація літературної атмосфери наприкінці 50-х років. Дитяча періодика. Започаткування серійних видань. Щорічник «Література.Діти.Час.»(1976 – 1990) і його роль у висвітленні проблем дитячої та юнацької літератури.

ТЕМА 3. СУЧАСНА ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

Художньо-естетична переоцінка духовної спадщини українців. Найновіші явища дитячої літератури останніх років. Дитяча література української діаспори. Сучасна дитяча періодика: проблеми і здобутки. Перспективи української дитячої літератури і книжки. Світова література у дитячому читанні: містика, фентезі.

ТЕМА 4. ЗАРУБІЖНА ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА, МАСОВА ЛІТЕРАТУРА. ДЕТЕКТИВИ У ДИТЯЧОМУ ЧИТАННІ

Поняття масової культури і літератури. Процес становлення і традиції. Детективи. Традиції жанру. Ознаки класичного детектива: Едгар А. По, А.Конан-Дойл. Поняття наскрізного героя. «Крутий детектив». Жанрово-композиційні особливості детективів кінця ХХ ст.. Серійність детективів. Український детектив: становлення та розвиток. Сучасний стан української детективної літератури. Французька дитяча література. Російська дитяча література. Німецька дитяча література. Дитяча література Великої Британії. Скандинавська дитяча література. Італійська дитяча література. Польська дитяча література. Дитяча література Північної Америки.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	семінар	самостійна робота		лекції	семінар	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Дитяча література і усна народна творчість								
Тема 1. Вступ	4	2		2				
Тема 2. Дитяча література і фольклор	8	2	2	4				
Разом за змістовим модулем 1	12	4	2	6				
Змістовий модуль 2. Давня дитяча література								
Тема 1. Зародження і розвиток давньої літератури (XI – XVIII ст.)	10	2	2	6				
Тема 2. Нова дитяча література XIX ст.	10	2	2	6				
Тема 3. Дитяча література на зламі XIX-XX ст..	10	2	2	6				
Тема 4. Дитяча література XIX-XX ст. в Європі та США	10	2	2	6				
Разом за змістовим модулем 2	40	8	8	24				
Змістовий модуль 3. Сучасна дитяча література. Зарубіжна дитяча література.								
Тема 1. Дитяча література новітнього періоду ХХ ст..	9	1	2	6				
Тема 2. Література для дітей та юнацтва повоєнних років	9	1	2	6				
Тема 3. Сучасна дитяча література	10	2	2	6				
Тема 4. Зарубіжна дитяча	10	2	2	6				

література. Масова література. Детективи у дитячому читанні								
Разом за змістовим модулем 3	38	6	8	24				
ВСЬОГО	90	18	18	54				

6. Теми семінарських, практичних занять та лабораторних робіт та критерії оцінювання навчальних досягнень

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Дитяча література і фольклор .	2
2	Тема 2. Зародження і розвиток давньої літератури (XI-XVIII ст.)	2
3	Тема 3. Нова дитяча література XIX ст.	2
4	Тема 4. Дитяча література на зламі XIX-XX ст.	2
5	Тема 5. Дитяча література XIX-XX ст. в Європі та США	2
6	Тема 6. Дитяча література новітнього періоду(XXст.)	2
7	Тема 7. Література для дітей та юнацтва повоєнних років	2
8	Тема 8. Сучасна дитяча література.	2
9	Тема 9. Зарубіжна дитяча література. Масова література. Детективи у дитячому читанні	2
	Разом	18

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на семінарських та лабораторних заняттях з навчальної дисципліни «Дитяча література» здійснюється в межах від **0** до **8** бали за такими критеріями:

- безпомилкове володіння матеріалом;
- здатність до практичного застосування знань;
- ініціативність і творчість;
- активність, самостійність;
- здатність до встановлення міжпредметних зв'язків.

К-сть балів	Вимога до усної відповіді	Вимога до письмового завдання
--------------------	----------------------------------	--------------------------------------

0-1	<p>Студент занадто поверхово розкриває суть поставлених питань, потребує підказування.</p>	<p>Студент занадто поверхово розкриває суть поставлених питань, допускає грубі помилки, для виконання завдань користується одним джерелом інформації, не виявляє самостійності.</p>
2-3	<p>Студент поверхово викладає суть навчального матеріалу, допускає багато помилок під час відповіді на поставлені питання. Викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити навіть після коректуючих запитань. Недостатньо володіє розумовими операціями.</p>	<p>Студент поверхово розкриває суть питання, обмежується недостатньою кількістю джерел інформації, припускає багато помилок.</p>
4-5	<p>Студент поверхово, але без помилок викладає суть навчального матеріалу. Відповідь на рівні загальних уявлень про предмет, має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації. Виявляє невисоку культуру викладу знань.</p>	<p>Студент безпомилково, але поверхнево розкриває суть питання, обмежується недостатньою кількістю джерел інформації.</p>
6	<p>Студент грамотно (непевнено з підказками) розкриває суть поставлених питань, добре володіє термінами дисципліни, але допускає несуттєві помилки. Використовує загальновідомі докази у власній аргументації. Відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки. Рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.</p>	<p>Студент грамотно розкриває суть поставлених питань, обмежуючись констатацією готової інформації, допускає несуттєві помилки, виявляє недостатньо самостійності для виконання завдання, де кількість джерел інформації для пошуку - не менше 4.</p>

7-8	<p>Студент повністю володіє заданим матеріалом, самостійно виявляє творчий підхід до вивченого матеріалу, трансформує одержані знання для формування проблеми, висловлює особисті думки та оцінки на основі всебічного аналізу вихідних даних. Відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу. Користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання. Вміє пов'язати теорію з практикою, володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.</p>	<p>Студент глибоко розкриває суть поставлених питань, аналізує, систематизує, трансформує інформацію, висуває гіпотези, виявляє абсолютну самостійність, кількість джерел інформації для пошуку – не менше 9 (для написання реферату).</p>
-----	---	--

7. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання навчальних досягнень

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Презентація «Дитяча література і фольклор».	6
2	Тема 2. Читання і конспектування «Зародження і розвиток давньої літератури (XI-XVIII ст.)»	6
3	Тема 3. Пошук додаткової літератури за темою «Нова дитяча література XIX ст.».	6
4	Тема 4. Написати огляд «Дитяча література на зламі XIX-XX ст.»	6
5.	Тема 5. Колоквіум « Дитяча література XIX-XX ст. в Європі та США».	6
6	Тема 6. Написати есе «Дитяча література новітнього періоду (XXст.)».	6
7	Тема 7. Робота з літературою «Література для дітей та юнацтва повоєнних років»	6
8	Тема 8. Ділова гра « Сучасна дитяча література».	6
9	Тема 9. Презентація «Зарубіжна дитяча література.». Масова література. Детективи у дитячому читанні	
	Разом	54

Контроль самостійної роботи студентів включає:

- відповідь на контрольні або тестові питання;
- перевірку конспекту;
- перевірку рефератів;
- перевірку презентацій;
- перевірку виконаних усних та письмових завданьзавдань;
- перевірку виконаних індивідуальних завдань.;

- пошук інформації за темою.

Самостійно робота з кожної теми за робочою навчальною програмою оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів.

Кількість балів	% виконання
10 балів	виконано в повному обсязі
9 балів	незначні помилки
8 балів	виконано на 90 % від загального обсягу
7 балів	обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89 % від загального обсягу
6 балів	коли виконано лише від 70 % до 79% від загального обсягу
5 балів	обсяг виконаних завдань становить від 50% до 69 % від загального обсягу
4 бали	виконана частина роботи складає від 40 % до 49 % від загального обсягу
3 бали	від 20 % до 39 % від загального обсягу
2 бали	від 10 % до 19 % від загального обсягу
1 бал	менше 10 % від загального обсягу

8. Індивідуальні навчально-дослідні завдання та критерії їх оцінювання

ЗАВДАННЯ ДЛЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЕКТУ (РЕФЕРАТ АБО ЕСЕ)

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) обов'язково виконується студентами під час вивчення дисципліни «Дитяча література». Мета його виконання — розвиток умінь працювати з науковими джерелами, формування навичок дослідницької роботи, систематизація і узагальнення знань із дитячої літератури, реферування наукових праць з проблем сучасної дитячої літератури.

Для виконання індивідуального науково-дослідного завдання студентам пропонується (за власним вибором):

- реферат за самостійно обраною темою;
- есе за самостійно обраною темою.

Тематика ІНДЗ:

1. Роль фольклорних жанрів у розвитку сучасної творчості для дітей.
2. Роль сюжету в дитячому творі.
3. Рисі ідеальної книги для дитини.

4. Місце автобіографічних творів про дитинство в дитячій літературі.
5. Пригодницькі твори в дитячому та юнацькому читанні: автори, специфіка жанрів.
6. Гумористичний напрямок в дитячій українській і зарубіжній літературі ХХ ст.
7. Літературна казка. Еволюція жанру.
8. Вплив тоталітарної системи на розвиток літератури для дітей (20-80pp. ХХст.)
9. Провідні мотиви «дитячої» творчості письменників-шістдесятників.
10. Естетичний потенціал сучасної дитячої літератури.

Критерії оцінювання індивідуального науково-дослідного завдання:

К-сть балів	Вимога до індивідуального науково-дослідного завдання
1-8	Студент занадто поверхово розкриває суть поставлених питань; допускає грубі помилки у структурі побудови реферату або есе; для виконання завдань користується одним джерелом інформації; не здійснює огляду основних теоретичних проблем обраної теми реферату або есе; не формулює висновків; не виявляє самостійності.
9-16	Студент безпомилково, але поверхнево розкриває суть питання плану реферату або есе; обмежується недостатньою кількістю джерел інформації (3-4 джерела); недостатньо ґрунтовно тлумачить основні погляди та позиції щодо розглянутої проблеми в рефераті; не виявляє повної самостійності думки; припускає багато помилок у формулювання джерел та інформації з обраної теми реферату.
17-22	Студент глибоко розкриває суть поставлених питань, аналізує, систематизує, трансформує інформацію, висуває гіпотези; виявляє абсолютну самостійність; представлено достатню кількість джерел інформації для пошуку – не менше 9-10 (для написання реферату); реферат або есе відповідає темі змісту; ґрунтовно розкриває глибину, повноту, логіку та термінологічну чіткість матеріалу; виявляє власне бачення проблеми, самостійний та творчий характер дослідницької роботи; згідно вимог правильно оформлений реферат, список використаних джерел та презентація результатів реферативного дослідження.

9. Методи навчання

А. Словесні:

- виклад лектора (лекція)
- евристична бесіда
- коментоване читання
- творче читання

Б. Практичні методи:

- усні та письмові завдання
- завдання з використання різних видів словників
- есе, твір-роздум

- описи, твори, добір синонімів, антонімів, паронімів до запропонованих лексем
- монологічні усні перекази та діалоги, бесіди, диспути, виступи перед аудиторією з повідомленнями чи доповіддю, тренінги тощо
- самостійна робота
- практична робота

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- ІНДЗ
- екзамени;
- комплексні іспити;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;

10. Методи контролю

- усний контроль: індивідуальне опитування, залік, програмовий контроль, усний самоконтроль;
- письмовий контроль: контрольні роботи, письмовий залік, тестовий контроль, письмовий самоконтроль.
- тестовий контроль.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль											Модуль 2 (ІНДЗ)	Підсумковий тест	Сума балів	
64														
Змістовий модуль 1-2					Змістовий модуль 3									
32					32									
T1	T2	T3	T4		T1	T2	T3	T4						
8	8	8	8		8	8	8	8				10 (с.р.) +12	14	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		

69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно можливістю повторного складання	3 не зараховано 3 можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно обов'язковим повторним вивченням дисципліни	3 не зараховано 3 обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, художні твори, періодичні видання, посібники, мультимедійні презентації за змістом тем.

13. Рекомендована література

Базова

1. Білецький Д., Гурвич Ф., Проценко І., Савенко В., Сафонова А., Ступак Ю. Дитяча література: навч. посібн. [для студентів дошкільних відділів педінститутів та учнів дошкільних відділів педучилищ]. Київ: Рад. шк., 1967. 230 с.
2. Білецький Д., Ступак Ю. Українська дитяча література: посібн. [для педагогічних інститутів, педучилищ] / Київ: Рад. шк., 1963. 240 с.
3. Богданець-Білокаленко Н. Українська дитяча література: навчальний посібник. Київ: видавничий дім «Слово», 2009. 280 с.
4. Дитяча література. Твори українських письменників II половини XX – початку XXI століть. Навчальний посібник. Київ Виданичий Дім «Слово», 2011. 480 с.
5. Зарубіжна література для дітей: підручник. К.: Академвидав, 2014 416 с.
6. Кизилова В., Пушко В. Дитяча українська література: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] Луганськ: Знання, 2009. 296 с.
7. Кіліченко Л. Українська дитяча література. К.: Вища шк., 1988. 264 с.
8. Українська література для дітей: хрестоматія. Київ: ВЦ Академія, 2011. 800 с.

Допоміжна

1. Андрусів С. Модус національної ідентичності: Львівський текст 30-х років XX ст. Тернопіль – Львів: Джура, 2001. 340 с.
2. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. Львів: Літопис, 1996. 633 с.
3. Антологія української народної творчості. Казки, легенди, перекази, оповідання. Київ: Наукова думка, 1989. 615 с.
4. Арзамасцева І., Николаєва С. Детская література. Москва: Академія, 2009. 576 с.
5. Бердяєв Н. Національність і людство . Сучасність. 1993. № 1. С. 154–157.
6. Білецький Д., Гурвич Ф., Проценко І., Савенко В., Сафонова А., Ступак Ю. Дитяча література: навч. посібн. [для студентів дошкільних відділів педінститутів та учнів дошкільних відділів педучилищ]. Київ: Рад. шк., 1967. С.5-78.
7. Білецький Д., Ступак Ю. Українська дитяча література: посібн. [для педагогічних інститутів, педучилищ]. Київ: Рад. шк., 1963. С.21-52.
8. Введение в литературоведение. Москва: Высшая школа, 1983. 326 с.
9. Введение в литературоведение. Литературное произведение: Основные понятия и термины. Москва: Флинта, 2000. 248 с.
10. Вопросы детской литературы 1954 год. – Москва : Государственное Издательство Детской Литературы Министерства Просвещения РСФСР, 1954. 260 с.
11. Врціна О. Українська народна соціально-побутова казка. Київ: Веселка, 1989. 150с.

12. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: підручник . Київ: Либідь, 2001. 486 с.
13. Грицай М., Бойко І. Українська народна поетична творчість. Київ: Вища школа, 1983. 357 с.
14. Довженко Г. Український дитячий фольклор (Віршовані жанри). Київ: Наукова думка, 1981. 172 с.
15. Долбенко Т. Розвиток художнього смаку та кола читання для розширення пізнавальної діяльності дітей // Вісник книжкової палати. 2004. №1. С.32-35.
16. Дунаєвська Л. Українська народна казка. Київ: Вища школа, 1987. 127 с.
17. Зародження й формування української дитячої літератури XI-XVIII ст. // Українська дитяча література. Хрестоматія: у 2 ч.: навч. посібник / [упоряд.: І. Луценко, А. Подолинний, Б. Чайковський]. К; Наукова думка, 1992. – Ч.1. – С.35-40.
18. Іванюк С. Адресат – майбутнє. Герой і концепція української радянської прози для дітей (1917-1941) АН УРСР, Інститут літератури Т.Г.Шевченка; відп. ред. М. Жулинський. Київ: Наукова думка, 1990. 320 с.
19. Історія світової літератури: В 8 томах. М.: Наука, 1983-1994.
20. Кіліченко Л. Українська дитяча література. К.: Вища школа, 1988. С.9–16.
21. Ковбасенко Ю., Ковбасенко Л. Зарубіжна література: підручник для 5-го кл. Київ: Грамота, 2005. 296 с.
22. Література для дітей 1917-1930 років //Українська дитяча література. Хрестоматія: 2 ч. / [упоряд. І. Луценко, А. Подолинний, Б. Чайковський]. Київ : Наукова думка, 1992. – Ч. 2. С.29-33.
23. Література для дітей 1931-1945 років //Українська дитяча література. Хрестоматія: у 2 ч. / [упоряд. І. Луценко, А. Подолинний, Б. Чайковський]. Київ: Наукова думка, 1992. Ч.2. С.79-83.
24. Літературознавча енциклопедія: у двох томах. Т.1 / [авт.-уклад. Ю. Ковалів]. Київ: ВЦ Академія, 2007. Т.1. 608 с.
25. Літературознавча енциклопедія: у двох томах. Т.2 / [авт.-уклад. Ю. Ковалів]. Київ: ВЦ Академія, 2007. Т.2. 624 с.
26. Літературознавчий словник-довідник / [за ред. Р. Гром'яка, Ю. Коваліва, В. Теремка]. Київ: Академія, 2006. 752 с.
27. Мовчун А.І. Скарби прадавні. Давня література XI-XVIII ст. Рідне слово. Українська дитяча література. Хрестоматія: у 2 кн. / [упоряд. З. Варавкіної, А. Мовчун, М. Черній]. Київ: Наукова думка, 1999. С.65-72.
28. Огар Е. Українська дитяча книжка: сучасний стан і перспективи //Діалог культур: Україна у світовому контексті: Мистецтво і освіта: зб.наук. праць / [упоряд. і відп. ред. С. Черепанова]. Львів: Каменяр, 1998. Вип.3. С.308-313.
29. Папуша О. Дитяча література як маргінес літературознавчої теорії: до проблеми конституювання об'єктів наукового дискурсу / О.Папуша // Слово і Час. 2004. №12. С.20-26.
30. Русин М. Фольклор. Традиції і сучасність. Київ: Либідь, 1991. 114 с.
31. Руснак І. Український фольклор : навч. посібн. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Академія, 2010 . С.225-239.
32. Сухомлинський В. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості. Вибрані твори в 5-ти т. – Т.1. К.: Рад школа, 1976. С.403-478, С.450.
33. Сухомлинський В. Серце віддаю дітям. К.: Рад.школа, 1972. С.153-158.
34. Українські народні казки: для мол. та серед.шк. віку / [упоряд. та передм. Л.Ф. Дунаєвської]. Київ: Веселка, 1986. 238с.
35. Чортів млин: Казки народів світу / [упоряд. Г.М. Ремізовська]. Київ: Фірма «Довіра», 1992. 159 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Вибрані Інтернет-ресурси на сайті НБУ для дітей : URL: <http://www.chl.kiev.ua/Default.aspx?id=3867> (дата звернення: 02.11.2017).
2. Весела абетка: казки, приказки, загадки, скоромовки і читанка - для вас, юні читачі: URL: <http://www.abetka.ukrlife.org> (дата звернення: 12.10.2017).
3. Дитяча мережева бібліотека російською мовою: путівник по дитячій літературі : URL: <http://www.dedushka.net>(дата звернення: 02.11.2017).
4. Казки, вірші, повісті, фантастика, дитячий детектив : URL: <http://www.lib.ru>(дата звернення: 12.10.2017).
5. Казки, вірші, аудіокниги, постановки «Театр перед мікрофоном», пісні із улюблених дитячих мультфільмів та кінофільмів (російською мовою). : URL: <http://www.1001skazka.com> (дата звернення: 02.11.2017).
6. Дитяча електронна бібліотека: народні та авторські казки, вірші, оповідання (російською мовою). : URL: <http://www.lukoshko.net>(дата звернення: 12.10.2017).
7. Видатні казкарі світу: енциклопедія (російською мовою).). : URL: <http://www.skazka.com.ru>(дата звернення: 12.10.2017).
8. Книги для дітей: цікавий блог про нову літературу для дітей та підлітків. : URL: <http://www.childbooks.blox.ua>(дата звернення: 02.11.2017).
9. Збірник українських народних казок. : URL: <http://www.kazka.in.ua> (дата звернення: 12.10.2017).
10. Бібліотека світової літератури. : URL: <http://www.ae-lib.org.ua>(дата звернення: 02.11.2017)